

Vášně ukrytě v mozaikách

ARCHEOLOGICKÝ PARK V KYPERSKÉM MĚSTĚ PAFOS

Boha vína Dionýsa zvěčnili Michelangelo, Tizian nebo Rubens. U nás jej můžete vidět třeba v Praze ve Valdštejnské zahradě ěi v Národním divadle. Zobrazují ho ale i ěetné mozaiky. Jedně z nejpozoruhodnějších ve Středomoří objevíte na Afroditině ostrově.

Malebný rybářský přístav Pafos, v roce 1980 zapsaný na listinu Světového kulturního dědictví UNESCO, najdete na jihozápadním pobřeží Kypru. Jeho kořeny prorůstají až do konce 4. století před Kristem. Kypr se v tě době stal součástí království Ptolemájců a Nea Pafos o dvě stě let později hlavním městem ostrova. Tím zůstal dalších šest set let, než jej stihla sěrie těžkých zemětřesení a politická moc se přesunula jinam. Někdejší důležitost a prosperita města se odrazily v mnoha veřejných i soukromých stavbách, které se z těto doby zachovaly, a v bohatství jejich dekorací.

Celý park, ležící při pobřeží na proti středověké pevnosti v ěásti města Kato Pafos, uchovává památky od prehistorické doby až po středověk. Srdcem jsou nádherné podlahové mozaiky ětyř římských vil ze 3. až 5. století našeho letopočtu. Nevynechtejte ani impozantní podzemní hrobky králů ze 4. století před Kristem, odeion z 2. století našeho letopo-

Mozaiky v kyperském Pafu znázorňují antickou mytologii. Zde Neptun a Amymon.

ětu nebo zbytky pevnosti ze 13. století Saranta Kolones.

Satyr, bakchantky a další

V době svého vzniku nebyly pafoské mozaiky originálními uměleckými díly. Jejich tvůrci je kopírovali, obměňovali a kombinovali z nejrůznějších knih. Bohatě zbarvené kostičky, většinou veliké jeden centimetr ětvereě-

ní, jsou ze zdejšího kamene. Světle oranžové, žluté, zelené a modré pak ze skla.

Procházíte areálem, doprovázeni tamaryšky a klokočím a vábení vzrušujícími příběhy řecké mytologie hledáte Théseovu, Orfeovu a Aionovu vilu. Největšími zachovanými mozaikami (556 m²) na původním místě ve Středomoří jsou však ty na podlaze Dionýsovy vily. Zcela náhodou je v roce 1962 našel zdejší farmář při práci na poli. V okolí se kope dodnes, jen pod archeologickým dohledem.

Které mozaiky, před deštěm a slunečním světem chráněné dřevěnou konstrukcí, by vám neměly uniknout? Urěitě hned první zde objevená: Dionýsův triumf, znázorňující návrat boha z válečné výpravy do Indie. Přiváží si odtud dva otroky a levharty a doprovází ho démon Satyr, bůh lesů, lovců a pastýřů Pan, tři bakchantky, šedovlasý Silenus, krotitel a nahý muž, hrající na trumpetu. Svěžím výjevem, ja-

kousi první kapitolou v dějinách vinařství, je mozaika Íkarios a Dionýsos. Představuje rolníka, který první přinesl od Atěn sazenici vína. Dostal ji od Dionýsa odměnou za to, že ho jako neznámého poutníka pohostil.

Tragické báje

Antiětí tvůrci mozaik vyzdobili vilu rovněž tragickými příběhy z báji. Jeden takový o tajné lásce, ve své době stejně známý jako dnes ten Romea a Julie, připomíná mozaika Pyramos a Thisbě. Půvabná je také mozaika Apollón a Dafné. Krásná nymfa Dafné neopětovala Apollónovu lásku, a ěkoli byl nejkrásnější z bohů, přála si raději zemřít než se stát jeho milenkou. Před vašíma oěima se odehrává výjev, kdy požádala svého otce, aby jí změnil podobu. Začíná se proměňovat ve vavřínový strom, jehož věěně svěží zelení si pak Apollón zdobil hlavu. Možná nejpůsobivější je Ganymědův únos, sestávající z 56 odstínů přírodního vápence. Mozaika ukazuje Dia v podobě orla, jak unáší mladého Ganyměda, budoucího ěíšníka bohů na Olympu. ■

TOMÁŠ WEHLE

Monumentální podzemní hrobky králů ze 4. století před Kristem jsou vytesané do skály.

FOTO: CTO

Informace

- **Otevřeno:** Mozaiky (září – květen 8 – 17 h, ěerven – srpen 8 – 19.30 h). Vstupné 2 eura.
- **Hrobky králů:** duben – květen, září – říjen 8 – 18, ěerven – srpen 8 – 19.30 h. Vstupné 1 euro. www.visitpafos.com
- **Kyperská organizace cestovního ruchu**
Pod Hradbami 6, Praha 6
Tel.: 222 253 097
www.visitcyprus.org.cy

IN magazín Hospodářských novin • Šěfredaktor listu: Petr Šimůnek • **IN** magazín: Jan Dražan (vedení), Libor Ševěík, Tomáš Wehle, Kateřina Hovorková, Zuzana Michálková (grafika)
• **Redakce:** Dobrovského 25, 170 55 Praha 7, **mail:** in.hn@economia.cz, **telefon:** 233 073 118, **fax:** 233 072 060 • **Přijem inzerce:** Inzertní oddělení Economia a.s., Dobrovského 25, 170 55 Praha 7, **telefon:** 233 071 782 • **Tisk:** Moraviapress, a. s., Břeclav • **Samostatně neprodejně**